

Bestuur

Voorzitter Roel Veelders (tel. 0317-419129)
Secretaris/penningmeester Han den Ouden (tel. 0317-426040)
András Wilcsinszky (tel. 06-51823045)

Laurens van der Zee (tel. 0317-418338)
Postadres Niemeijerstraat 24-11, 6701 CS Wageningen

Website

www.wageningenmonumentaal.nl

E-mail info@wageningenmonumentaal.nl

Beste Leden,

Op de Algemene Ledenvergadering die op 24 januari 2009 gepland staat, hopen wij u te ontmoeten. Zoals in de uitnodiging voor deze jaarvergadering is vermeld, staat de architectuur en stedenbouw in de Nude centraal, en zal ons lid Bart van Aller een presentatie houden over Nudenoord, het neoclassicistische bouwwerk aan de uitvalsweg naar Rhenen. Oud-gemeentearchivaris Kees Gast zal spreken over het boekje "Van Nudepoort tot binnenhaven...", dat hij in september 2008 in samenwerking met Petra Leenknecht heeft gepubliceerd.

BESTUUR

Rita van Biesbergen, Joke Ziedses en Leo Klep hebben onlangs hun bestuursfunctie ter beschikking gesteld. Vanaf deze plaats danken wij de aftredende bestuursleden voor hun – veelal langdurige – inzet voor WM. Wij nodigen leden en andere belangstellenden uit, deze open plaatsen in te nemen. Daarnaast is het bestuur inmiddels in gesprek met mogelijke kandidaten. De overige bestuursleden zijn herkiesbaar.

WM IN 2007 / 2008

Als inleiding op deze vergadering willen wij u hieronder "bijpraten" over onze activiteiten. Soms kregen wij hiervoor publiciteit, maar vaak ook werken wij achter de schermen. Informatie hierover is ook te vinden op onze website

www.wageningenmonumentaal.nl (wie niet met internet werkt kan een uitdraai van recent geplaatste berichten aanvragen). Daar de data van de laatste ledenvergadering en de laatste nieuwsbrief al enige tijd achter ons liggen - een gevolg van het feit, dat de bestuursleden van WM al dit werk in hun vrije tijd moeten uitvoeren - kijken wij kort terug op de belangrijkste punten uit de jaren 2007 en 2008. Het ligt in onze bedoeling om in de toekomst de ontwikkelingen in Wageningen zo tijdig mogelijk, ofwel "pro-actief", te signaleren en zo mogelijk bij te sturen. Door onze beperkte mankracht kunnen wij hierin niet volledig zijn. Wij staan open voor uw advies en hopen dat u met ons mee wilt denken.

POSTADRES

Bij de aanstaande verhuizing van onze secretaris/penningmeester Han den Ouden naar Rhenen leek het ons goed, het postadres in Wageningen te houden. Om deze reden fungeert het huisadres van onze voorzitter, Roel Veelders, voortaan als postadres: Niemeijerstraat 24-11, 6701 CS Wageningen.

ACTUEEL

Dreijenborch Publieksprijs

Het Nijmeegse cultuurpodium Lux belegde op 24 november 2008 een debatavond over wederopbouwarchitectuur. Op deze

avond werd bekend, dat het universiteitsgebouw De Dreijenborch in Wageningen, dat met sloop wordt bedreigd, door lezers van het dagblad De Gelderlander en andere belangstellenden is uitgeroepen tot het meest bijzondere gebouw uit de na-oorlogse "Wederopbouw" in Gelderland. Naar aanleiding van deze uitverkiezing is het reddingscomité voor de Dreijenborch een campagne gestart om het gebouw alsnog van de sloophamer te redden. Een ansichtkaart van het gebouw met als opdruk "Gemeente Wageningen Universiteit gefeliciteerd!" is af te halen bij de bblthk en boekhandel Kniphorst en kan naar universiteit en gemeente worden gestuurd. Op vrijdag 10 oktober 2008 kondigde De Gelderlander deze verkiezing aan over twee pagina's, met onder meer een foto van het universiteitsgebouw De Dreijenborch. De Gelderlander: *Nederland herrees medio vorige eeuw in hoog tempo uit het puin en de chaos van de oorlog. Er werd veel, snel en saai gebouwd, maar soms ook erg mooi. Wat moeten we bewaren uit de periode van wederopbouw?*

De Dreijen

Wageningen Monumentaal is een van de deelnemers aan de initiatiefgroep die in maart 2008 naar buiten is getreden onder de naam Platform De Dreijen. In juni 2008 vond een ontwerpmiddag en een openbare brainstormsessie plaats. Het Platform pleit ervoor, een toekomstvisie voor het universiteitsterrein De Dreijen (Generaal Foulkesweg, Wageningen) te ontwikkelen die recht doet aan de cultuurhistorische en architectonische waarde van het gehele gebied inclusief het Kleine Arboretum. Wegens verhuizing naar de

Campus aan de rand van Wageningen is Wageningen UR bezig zich uit De Dreijen en andere locaties terug te trekken. Voor gebouw De Dreijenborch, maar eerder ook voor andere gebouwen op het Dreijenterrein, is een sloopvergunning aangevraagd. Een gezamenlijke actie van WM, Bond Heemschut en DOCOMOMO Nederland om tijdens de procedure het gebouw alsnog aan te wijzen als beschermd monument, strandde. Wageningen Monumentaal pleit reeds lang voor een zorgvuldige omgang met deze gebouwen en ensembles. Een overzicht van deze gebouwen, met afbeeldingen, staat sinds december 2007 onder de titel "WUR-gebouwen met cultuurhistorische waarde" in de rubriek ACTUEEL van onze website.

Redi Doti monument?

Dit najaar is het leegstaande gebouw van de voormalige vereniging van Surinaamse studenten Redi Doti aan de Veerstraat in het nieuws gekomen. Het is eerder dit jaar door de gemeente verkocht aan een projectontwikkelaar. Deze bood het vervolgens voor ongeveer 3 ton meer te koop aan en wekte daarbij de indruk dat het hele gebouw voor een woonfunctie in aanmerking kon komen. De gemeente maakte hierop bekend dat zij dit gebouw onder specifieke voorwaarden had verkocht en niet voornemens was, deze bestemming te wijzigen. In de lokale media werd de vraag gesteld of dit historische gebouw, dat vroeger als herberg diende, niet als monument behouden diende te blijven. Wageningen Monumentaal is van mening dat het gebouw een belangrijke rol speelt in het historische stadsgezicht op deze locatie en dus behouden dient te blijven, maar door de vele verbouwingen op zich niet meer de waarde heeft die de status van monument rechtvaardigen.

Lawickse Allee herinrichting

Medio 2008 maakte de gemeente een herinrichtingsplan voor de Lawickse Allee bekend. In dit plan verdwijnt de parallelweg aan de noordelijke zijde, en wordt aan de andere kant van de weg een tweerichtings-fietspad aangelegd. Door bomen te planten wordt het laan-karakter van deze weg versterkt. Inmiddels heeft de plaatselijke afdeling van de

Fietsersbond kritiek geuit op het fietspadplan, en hebben bewoners het verdwijnen van parkeergelegenheid aan de kaak gesteld. WM volgt de ontwikkelingen; wij ondersteunen het streven om aan de noordzijde met zuilvormige bomen een evenwichtiger straatbeeld te creëren. Zichtbaarheid van de monumentale noordelijke bebouwingswand moet voorop staan, alsmede het zicht op de verderop gelegen Grebbeberg (Wageningen aan de entree van de Gelderse Vallei). WM stelt ook vraagtekens bij de grote kostenpost van de herinrichting en het verloren gaan van het groene karakter van de Costerweg, waar de parkeerplaatsen die langs de Lawickse Allee moeten verdwijnen, naar toe moeten. De vrijgekomen gelden kunnen beter gebruikt worden om de Stadsbrink te verfraaien.

Ontdemp de stadsgracht

Wageningen Monumentaal heeft er bij diverse gelegenheden voor gepleit, het gedempte gedeelte van de Wageningse stadsgracht weer open te maken. Dit deel bevindt zich langs de Stationsstraat, lopend vanaf de Hoogstraat richting Plantsoen. Het is in de jaren '60 gedempt om vanuit de Rooseveltweg aansluiting te creëren naar de toenmalige geplande uitbreiding van Wageningen in de Uiterwaarden. Door dit deel weer te openen zal de stadsgracht, een beschermd rijksmonument, weer een geheel worden. Dit zal de aanblik, de beleving en het karakter van Wageningen als oude stad ten goede komen. Wageningen kreeg stadsrechten in 1263 en zal in 2013 dus het 750-jarig bestaan als stad vieren. Tijdens de presentatie van de concept-plannen heeft publicist en oud-gemeenteambtenaar Willem Straatman in een speech op persoonlijke titel gezegd: *Voor mij en voor vele Wageningers zou het weer openleggen van dat stuk stadsgracht het mooiste cadeau aan Wageningen zijn bij de viering van 750 jaar stadsrechten in 2013.* Zie bijgaande schets die WM-lid Bart van Aller heeft gemaakt. Van Aller, een betrokken en uitstekend gedocumenteerd Wageninger, verzamelde ook een aantal afbeeldingen van de stadsgracht en de "Bergpoort" in vroeger tijden. Deze werden in de Veluwepost afgedrukt.

Molenbiotoop de Vlijt: bestemmingsplan stilgelegd

In een voorlopige voorziening heeft de Raad van State eind november 2008 de goedkeuring van de provincie Gelderland geschorst voor het bestemmingsplan op en rond de voormalige mouterij aan de Churchillweg in Wageningen. Nader onderzoek wordt nodig geacht naar de invloed van de geplande bebouwing op de "biotoop" van de nabijgelegen molen De Vlijt. Molenaar Hans Dobbe, bijgestaan door de buurtwerkgroep Churchillweg e.o. en Wageningen Monumentaal in de persoon van voorzitter Roel Veelders, heeft aangevoerd dat de werking van de molen door de geplande bebouwing wordt belemmerd, en dat de tot nu toe gemaakte berekeningen niet alle factoren op de juiste manier hebben meegewogen. Bericht over deze schorsing verscheen onder meer in de Veluwepost van 28 november en in De Gelderlander / de Vallei van 1 december 2008.

Grebbedijk 6 a

AANGIFTE bij de Politie Midden-Nederland, werd op initiatief van secretaris Han den Ouden medio 2008 gedaan, nadat vele andere mogelijkheden om het verval van het pand te keren, waren gestrand. De bewuste verwaarlozing van het pand Grebbedijk 6a is veel ingezetenen van Wageningen en omgeving een doorn in het oog. Een teken hiervan zijn artikelen van journalisten en ingezonden brieven van lezers in de plaatselijke bladen. Aan De Veluwepost en enkele maatschappelijke organisaties stuurde de heer R.G. Hofstra onderstaande brief als reactie op een

artikel in dit blad van 9 maart 2007. Een klein citaat, met onze instemming: *Het artikel in de Veluwepost van 9 maart j.l. over Grebbedijk 6a constateert een droeve geschiedenis, doch opent geen perspectief naar een oplossing, terwijl het zorgvuldig herstel van enige in de directe omgeving gelegen panden dit alleszins rechtvaardigt. De eigenaar is niet te dwingen tot onderhoud / herstel, tenzij er direct gevaar aanwezig is voor de omgeving. Dat is hier (nog) niet het geval. De bescherming als monument geeft echter aan, dat het betreffende pand een waarde heeft, die boven het pure eigenbelang van de eigenaar uitgaat.[...].*

Emmapark/Nudestraat/Dijkstraat

De eigenaar van Nudestraat 1 wil aan het einde van de diepe achtertuin op de plaats van enkele bijgebouwen een woning/ hoofdgebouw realiseren, die direct zal grenzen aan de stadsgracht Emmapark. Voorjaar 2008 heeft WM bezwaar gemaakt tegen het voornemen. Belangrijkste argumenten: de negatieve beïnvloeding van het beeld van de stadsgracht en de precedentwerking t.o.v. andere situaties. Verder heeft WM naar voren gebracht dat het oorspronkelijk groene karakter van het gebied met zijn vele villa's steeds verder achteruit is gehold en dat, gezien de ingreep, de gehanteerde art19 procedure beslist ontoereikend is.

NOG LOPENDE ZAKEN

Markt 4

Begin februari 2007 is voor de gevel van Markt 4, voorheen in gebruik bij de Gelderlander, ondanks een negatief monumentenadvies, een bouwvergunning afgegeven om een nieuwe toegang te creëren aan de voorzijde van de

monumentale gevel. In het pand is nu een snackbar gevestigd. Eind augustus 2007 hebben wij tegen het besluit van B&W bezwaar aangetekend bij de rechtbank. Daaraan hebben wij later adhesiebetuigingen van Heemschut, het Cuypersgenootschap en Hans Renes toegevoegd, evenals correspondentie over eerder door B&W bekend gemaakte beoordelingen van verbouwingen aan het Delftse Schoolensemble van Markt eo. In die correspondentie stellen B&W voornemens te zijn, aantasting van de architectuur van de Delftse School niet langer toe te staan. Het doorbreken van een kleine borstwering lijkt een detail, maar is een wijziging met in meerdere opzichten grote gevolgen. Het pand Markt 4 vormt met aangrenzende panden en andere gevelwanden rond de Markt en de entrees van de Hoogstraat aan de west en -oostzijde één monumentaal geheel. De panden zijn na de gevolgen van het bombardement aan het begin van WOII gebouwd en beschermd als gemeentelijk monument. Na een *second opinion* door het Gelders Genootschap hebben B&W begin juli 2008 afgezien van een rechtsgang, i.c. geen monumentenvergunning afgegeven, en daarmee WM indirect in het gelijk gesteld. Het is nog afwachten wat de eigenaar met deze uitspraken gaat doen.

Plantsoenplan BVR

WM heeft begin 2007 onder meer naar voren gebracht dat het plan van BVR te weinig rekening hield met historische aspecten als het behoud van de stadsgracht. Van verschillende kanten kwam kritiek op het grootschalige karakter van de ingrepen. De doelstelling van BVR, het zichtbaar maken van de stadsgracht vanaf de Stadsbrink bleek bij nadere studie op niets te berusten en ging tevens gepaard met de sloop van onder meer Van der Kolk. De bebouwing die vervolgens hiervoor in de plaats moest komen zou door de hoogte niets meer zichtbaar laten van de oude delen van de binnenstad.

Ook waren er geluiden te horen eerst de Stadsbrink aan te pakken en daarna het Plantsoen. WM heeft hierbij gewezen op de kwaliteit die kan ontstaan als de Stadsbrinkwinkalgalerij zijn

oorspronkelijke glazen uitstraling weer terugkrijgt.

De SP wil met beeldmiddelen, naar verluid, een breder publiek kennis laten maken met de plannen van BVR. Wageningen Monumentaal heeft nadrukkelijk gepleit voor het behoud van enkele panden aan de Stationsstraat. Naast de voormalige garage Van der Kolk op de hoek van de Lawickse Allee en de Stationsstraat, betreft het de panden op de hoek Gerdessstraat en Stationsstraat. De panden dragen bij aan een geleidelijke overgang van de toegangswegen naar het hart van de stad. Ze vormen een deel van het geheugen van de stad, en zijn tekenen van sociaal-economische en bouwkundige perioden. Op zaterdag 20 januari 2007 heeft WM hiervoor een handtekeningenactie op de Markt gehouden. Door een meerderheid van de raadsleden werd behoud onderschreven.

“WUR en gemeente Wageningen lichtzinnig met gebouwd historisch erfgoed”

Over de met sloop bedreigde gebouwen van Wageningen UR heeft Wageningen Monumentaal na consulering van deskundigen eind maart 2008 bij monde van voorzitter Roel Veelders onderstaande verklaring verspreid:

WUR EN GEMEENTE WAGENINGEN GAAN LICHTZINNIG OM MET HET GEBOUWD HISTORISCH ERFGOED

Dat zijn de conclusies van DOCOMOMO (www.docomomo.nl), de Bond Heemschut en Wageningen Monumentaal (www.wageningenmonumentaal.nl) in nauwe samenwerking met het Platform De Dreijen (www.dedreijen.nl).

*In vergelijkbare bewoordingen neemt architectuurhistoricus Jeroen Schilt, werkzaam bij het Bureau Monumentenzorg in Amsterdam en coauteur van het boek *Architect W. van Tijen 1894-1974, afstand van het voornemen van Wageningen Universiteit en Research (WUR) om het gebouw De Dreijenborch te slopen. Jeroen Schilt noemt het gebouw een absolute juweel in het oeuvre van Van Tijen en vooral in dat van zijn toenmalige en veel te jong overleden compagnon Mels Boom. Dit staat haaks op informele uitingen van de WUR na de laatste raadscommissievergadering Stad, waarbij**

het gebouw werd afgedaan als afgeschreven en minder belangrijk. Bizar in het hele verhaal is ook dat de gemeente Wageningen in 2003 het voormalig bureau STOA uit Ede (thans bureau Van Meijel, adviseurs in cultuurhistorie te Nijmegen), opdracht heeft gegeven voor een waardestellend onderzoek van een aantal WURgebouwen en dat hier geen vervolg aan is gegeven. Ten minste hadden de gebouwen die uitzonderlijk hoog zijn gewaardeerd, het gebouw Entomologie van architect Wiedijk en De Dreijenborch van Boom/Van Tijen, direct aangewezen kunnen worden als beschermd gemeentelijk monument. DOCOMOMO, de Bond Heemschut en Wageningen zullen schriftelijk hun afkering uitspreken over het sloopvoornemen en de gemeente Wageningen vragen De Dreijenborch versneld aan te wijzen als beschermd gemeentelijk monument.

Oude muurreclames

In onze nieuwsbrief van najaar 2006 kondigden wij actie aan om de verborgen muurreclame op de hoek van de Molenstraat en de Hoogstraat weer zichtbaar te maken en te laten restaureren. Met diverse deskundigen is inmiddels overleg gepleegd. Helaas is het ons nog niet gelukt de benodigde fondsen te vinden. Onlangs is overleg herstart met de organisatie Tekens aan de Wand, die zich met oude muurreclames als cultureel erfgoed bezighoudt. Wij hopen in de eerste helft van 2009 vorderingen in deze zaak te kunnen melden.

OVERIGE ONDERWERPEN

Hoe werkt de Monumentenzorg in Wageningen?

Om de vier weken brengt de Gemeentelijke Monumentencommissie adviezen over (rijks- en gemeentelijke) monumenten uit aan B&W. De commissie bestaat uit vijf deskundige leden, waarvan één fungeert als voorzitter. Ambtelijk secretaris, tevens beleidsambtenaar monumentenzorg, is Maarten van den Wijngaart. De besluitvorming over monumenten is een taak die door de gemeenteraad aan B&W is gedelegeerd en is vastgelegd in de Gemeentelijke Monumentenverordening. Alleen

Bakkerscoöperatie De Volharding

De sloop van de voormalige bakkerscoöperatie aan het Salverdaplein kan niemand zijn ontgaan. Inmiddels wordt nieuwbouw geplaatst die, naar wij vrezen, door zijn hoogte het zicht zal onttrekken op de kleinschalige bebouwing tussen plein en Hoogstraat/ Markt met zijn diversiteit van daken. Weer is een tastbaar stuk sociale en economische geschiedenis van Wageningen verloren gegaan. Helaas heeft onze publieksactie op de Markt eind 2005, waarin wij in korte tijd 300 handtekeningen tegen de sloop ontvingen, geen succes gehad. Ook aan de argumenten van WM om op deze plek meer in te spelen op het historisch karakter van de binnenstad door de richtlijnen van het bestemmingsplan te respecteren, werd geen gehoor gegeven.

Kopshuis

In het najaar van 2007 werd bekend gemaakt dat het Jan Kopshuis aan de Generaal Foulkesweg zou worden gesloopt om plaats te maken voor woningbouw, vooral in het duurdere segment. Bij deze beslissing werd verwezen naar een inspraakronde waarin omwonenden zouden zijn geconsulteerd. WM heeft zich tegen de sloop van dit pand verklaard en een kritische kanttekening bij de inspraakronde gezet: naar onze mening hebben de omwonenden onvoldoende cq onjuiste voorlichting ontvangen over de unieke waarde van het pand, en door miscommunicatie onvoldoende gelegenheid gehad zich in alternatieven te verdiepen. Eind 2007 heeft WM bij monde van voorzitter Roel Veelders een alternatief plan gepresenteerd: *Om belichting, bezonning en beleefbaarheid van het terrein tussen het Kopshuis en de August Faliseweg te vergroten stellen wij voor een stuk uit het Kopshuis te 'zagen', waardoor ook de relatie van het poortgebouw van de voormalige begraafplaats met het achterliggende terrein meer voelbaar wordt. De structuur van het gebouw leent zich ons inziens voor een dergelijke ingreep, de relatie tussen beide overgebleven delen blijft duidelijk voelbaar. Het kleinere deel aan de oostkant, kan verkocht worden, met de opbrengst kunnen allerlei kosten van de operatie*

worden bekostigd. De grotere eenheid aan de Generaal Foulkesweg is qua grootte vanuit oogpunt van beheer interessanter geworden en biedt nog steeds veel mogelijkheden op het gebied van ideëel en ook commercieel verhuur.[...]

Met zijn verschillende grote en kleine ruimtes, centrale ruimte en allerlei ontmoetingsplekken daaromheen behoort het Kopshuis tot [...] architectuur die in de 70er jaren mede het symbool van inspraak zou vormen.

De architectuur van het Kopshuis heeft ook een belangrijke vorm van stedelijkheid aan de Generaal Foulkesweg gecreëerd waardoor de afstand tussen de binnenstad en het Dreijengebied/ botanische tuin gevoelsmatig wordt verkleind.

Vuurzuil

Recent is de Vuurzuil (Hans Han Roebbers), die aanvankelijk gepland was op het 5-Mei Plein, in het nieuws gekomen: B&W stellen plaatsing voor aan de rand van de tuin van studentenvereniging Ceres aan de Generaal Foulkesweg, niet ver van de aanvankelijk geplande locatie. WM heeft zich hierbij van commentaar onthouden. Over plaatsing op het 5 Mei Plein heeft het bestuur van WM zich toendertijd gereserveerd opgesteld (niet unaniem) mede wegens de gevolgde procedure.

Jaarvergadering 2007

Op dinsdag 30 januari 2007 heeft Wageningen Monumentaal onder grote belangstelling een Algemene Leden Vergadering gehouden op de monumentale locatie "Het Schip van Blauw" aan de Generaal Foulkesweg in Wageningen. Centraal stonden die avond de plannen met het parklandschap Hinkeloord, en de toekomst van het

universiteitsterrein De Dreijen na het op handen zijnde vertrek van de universiteit. Voorzitter Roel Veelders deed verslag van de activiteiten van Wageningen Monumentaal in 2006 en van de prioriteiten voor 2007, met name het proactief volgen van grootschalige plannen als die van de WUR en het samenwerken met organisaties als Stichting Hinkeloord en Mooi Wageningen specifiek hierover en in het algemeen bij het bewaken van de kwaliteit van de openbare ruimte. Vervolgens gaf René Siemens, voorzitter van de Stichting Hinkeloord, een presentatie over de visie van de stichting. Integraal behoud van de zogenaamde Proefvakken, een rijksmonument, blijft een wens van de stichting evenals van Wageningen Monumentaal.

Kunst in de openbare ruimte

Nog steeds bestaat er geen folder, boekje of website van de beeldende kunst in Wageningen die door de gemeente, de universiteit of andere partijen in de openbare ruimte is geplaatst. Wageningen steekt in dit opzicht ongunstig af bij diverse andere plaatsen. Zoals bij sommigen misschien nog bekend is, heeft WM in 2000 en 2001 het initiatief genomen, al deze beelden bij wijze van registratie te fotograferen, een werk dat voornamelijk door WM-lid Geert Kapsenberg is uitgevoerd. Nadat diverse pogingen tot publicatie in samenwerking met andere instellingen op niets waren uitgelopen hebben wij dit thema "in de ijskast" geplaatst. Al dit fotomateriaal, met locatiebeschrijving, is nog in het bezit van WM. In de loop van 2008 heeft de gemeente Wageningen het initiatief genomen tot een gesprek met geïnteresseerde organisaties over het inventariseren van kunst in de openbare ruimte. WM is bij dit overleg betrokken. Het doel is, tot een overzicht te komen dat in diverse media (dus zowel in een boekje als op een website) kan worden gepubliceerd. Een complicatie is, dat de WUR op dit moment bezig is, beeldende kunst bij voormalige universiteitsgebouwen te verplaatsen naar de campus buiten de stad.

Geslaagde UNESCO-lezingen over de stad

UNESCO Nederland, Volksuniversiteit Wageningen en de bblthk stelden in november 2008 'De Stad' centraal: drie sprekers gaven hun visie op mogelijkheden, problemen en uitdagingen. Op een infotafel werden folders over WM verspreid. Op 17 november sprak Jan Rath, hoogleraar sociologie aan de Universiteit van Amsterdam over de bijdrage van allochtone ondernemers onder de titel: *De kansen van de kleurrijke stad*. Op 19 november presenteerde de spraakmakende architect Sjoerd Soeters zijn visie op stedenbouw in zijn lezing *Van piramides*, en op 26 november sprak René Boomkens, cultuurfilosoof aan de Rijksuniversiteit Groningen over: *Beschaafde wanorde: over de chemie van de stad*. De UNESCO Lezingen aan diverse Volksuniversiteiten zijn een initiatief van WM-bestuurslid Laurens van der Zee, oud-UNESCOvoorlichter.

Wageningen Monumentaal in Rijnstreek Totaal

Onder de kop *Wageningen Monumentaal is zuinig op mooie stad* verscheen in het huis-aan-huisblad Rijnstreek Totaal van februari 2008 een paginagroot, geïllustreerd artikel over WM. Het was gebaseerd op een interview door een journaliste van dit blad met WM-voorzitter Roel Veelders. Diverse activiteiten van WM passeerden de revue, waaronder het binnenhalen van de reizende tentoonstelling over de Wederopbouw en het uitbrengen van een publicatie over de Wageningse architect Jan Wiedijk. De zorg van WM over de voormalige universiteitsgebouwen kwam ook aan de orde. "De vereniging denkt graag mee over eventuele nieuwe bestemmingen van dit erfgoed. Ze probeert bruggen te bouwen tussen politiek en burgerij, tussen plannenmakers en bouwers, tussen vormgevers en ondernemers", aldus dit blad. Rijnstreek Totaal verschijnt 6 x per jaar in een oplage van 23.000.

Het bestuur van Wageningen Monumentaal wenst alle leden en relaties een mooi en constructief 2009!